

Zofia Wartołowska, Dorota Górna

Małogoszcz, pow. Jędrzejów. Stanowisko - Cmentarz, Kościół i Bocheniec

---

Informator Archeologiczny : badania 7, 192-193

1973

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

są po osi zachód - wschód. Szkielety zachowały się w bardzo złym stanie z powodu wysokiej kwasowości gleby. Zmarłych układano na wznak. Wyposażenie ubogie: żelazny nożyk przy lewym boku / w 4 grobach/, kablączki przy skroniach / w dwóch oraz drobne paciorki gliniane / w jednym grobie/; w zniszczonym grobie znajdowało się prawdopodobnie małe naczynie, którego dno znaleziono.

Trzy pochówki były pod brukami kamiennymi : w dwóch bruk był wielowarstwowy / miąższość ca 0,8 - 0,9 m/. W pozostałych grobach przy wschodnich i zachodnich ścianach wkopu znaleziono obstawę z dużych kamieni.

W wypełniskach grobów znajdowano fragmenty spalonych kości i ceramikę, pochodzące ze starszego cmentarzyska - kultury grobów kloszowych. Zasięg obu cmentarzysk ustalono powierzchniowo / z wyjątkiem partii północnych/ - wczesnośredniowieczne jest znacznie mniejsze i mniej zniszczone.

Badania będą kontynuowane.

MAŁE RACZKI, pow. Suwałki

patrz

okres halsztacki

MAŁOGOSZCZ, pow. Jędrzejów
Stanowisko - CMENTARZ,
KOŚCIÓŁ i BOCHENIEC

Zespół Badań nad Polskim Średniowieczem UW i PW
w Warszawie

Badania prowadziła doc. dr Zofia Wartolowska
oraz mgr Dorota Górna. Finansował Uniwersytet Warszawski. Pierwszy sezon badań. Gród kasztelański wczesnośredniowieczny.

Prace miały na celu zlokalizowanie grodu kasztelańskiego znanego ze źródeł pisanych. Założono trzy wykopy badawcze na wzgórzu Babinek, jeden wykop przy kościele parafialnym o łącznej powierzchni 30 m² oraz przeprowadzono badania powierzchniowe na wzgórzu Ptaszyniec.

Stanowisko CMENTARZ - wzgórze Babinek

W wykopie założonym na północnym stoku wzgórza przecinającym zagłębienie sugerujące możliwość istnienia tu fosy - nie stwierdzono żadnych warstw kulturowych ani materiałów datujących poza dwoma grobami z XX w. Zagłębienie /rów/ okalające wzgórze Babinek pochodzi najprawdopodobniej z I wojny światowej i stanowi umocnienie wojsk austriackich. Na kulminacji wzgórza znajduje się kościółek św. Stanisława zbudowany w 1595 r. Przy styku wieży z korpusem kościoła w partii północno-zachodniej i przy południowo-wschodniej ścianie prezbiterium usytuowano dwa wykopy badawcze, które odsłoniły stopę fundamentów i pozwoliły stwierdzić, że wieża jest do niego dostawiona oraz, że na kulminacji brak jest wcześniejszych warstw kulturowych niż XVI - XVII wieczne.

Stanowisko KOŚCIOŁ - wzgórze kościelne

Wykop badawczy usytuowano po zewnętrznej stronie ściany prezbiterium między skarpami. Odślonięto stopę fundamentową, którą wyznacza duży głaz narzutowy. W miejscu odśloniętym przez wykop mury fundamentu są osadzone w zasypie wkopu / być może jamy wczesnośredniowiecznej, gdzie znaleziono kilka ułamków ceramiki wczesnośredniowiecznej/. Również w zasypie tej jamy a częściowo na pochówku szkieletowym zostały osadzone mury fundamentowe skarpy niewidocznej na powierzchni, niestykającej się z fundamentami kościoła. Długość skarpy - 2,5 m, szerokość 1,35 m. W górnej partii skarpa była obramiona wtórnie uty- tymi bo nierównomiernie przepalonymi renesansowymi cegłami. W całym wykopie występowały pochówki szkieletowe w dwóch poziomach orientowane WE. Materiał zabytkowy można datować na XV - XIX w., brak ceramiki z wczesnego średnio- wiecza poza fragmentami znalezionymi w jamie.

Stanowisko BOCHENIEC - wzgórze Ptaszyniec

Badania powierzchniowe przeprowadzono na dwóch polach na krawędzi wzgó- rza nad tarasem zalewowym Wiernej Rzeki / Łosośnej/. Stwierdzono tam występowa- nie licznych fragmentów ceramiki lużyckiej i wczesnośredniowiecznej.

X

X

X

W wyniku przeprowadzonych badań rozpoznawczych należy wykluczyć możli- wość lokalizowania grodu kasztelańskiego na Babinku; na wzgórzu kościelnym rów- nież nie należy spodziewać się ujawnienia relikwów grodu z uwagi na niwelację i zniekształcenia pierwotnej formy wzgórza; jedynie położenie i liczne występowanie fragmentów ceramiki wczesnośredniowiecznej na Ptaszyncu pozwalają sądzić, że tam należy szukać grodu kasztelańskiego Małogoszcz.

MEŁNO, pow. Grudziądz
Stanowisko I

Muzeum w Grudziądzu
PTA i N Oddział w Grudziądzu

Badania prowadzili mgr Ryszard Boguwołski
/ autor sprawozdania/ oraz mgr Andrzej Kola.
Drugi sezon badań. Finansowało Muzeum i PFRN
w Grudziądzu, grodziako wczesnośredniowieczne.

Przebadano wał grodziska przecinając go wykopem 3 x 17 m w północno- zachodniej jego części. Następnym sondaż o wymiarach 3 x 4 m zlokalizowano na majdanie. Podsumowując wyniki dwóch sezonów badawczych - przedstawiają się one następująco: wał okalający półwysp jeziora mełnieńskiego zlokalizowany w południowo-wschodniej jego części pobudowano w II połowie wieku X. Do wzniesie- nia go użyto gliny, którą pobrano z bliżej nieokreślonego sąsiedztwa. Miejsce, z którego wzięto budulec stanowił w wieku VIII lub VIII/IX obszar zamieszkały. Przy budowie wału gliniaste jego jądro zostało w niektórych partiach wzmocnione legarami zalegającymi w chwili obecnej poprzecznie do jego przebiegu. Odkryta warstwa spalenizny na jego stropie świadczyć może o dodatkowej konstrukcji dREW- nianej, którą był on zwieńczony. Wnętrze grodu zostało zabudowane jedynie w partiach przywałowych, natomiast środek pozostał prawdopodobnie niezabudowany.